

Kulatý stůl v Knihovně Václava Havla: The Past, Present and Future of Global Migration

Tereza Auzká

V kontextu současných debat o migraci a uprchlické krizi se 20. června 2016 v Knihovně Václava Havla uskutečnila diskuse u kulatého stolu s názvem *The Past, Present and Future of Global Migration (Minulost, současnost a budoucnost světové migrace)*. Ojedinelého setkání, jehož cílem bylo diskutovat o aktuální uprchlické problematice v širším historickém kontextu, se zúčastnili přední historikové z Řecka, Kypru, USA a Belgie. Událost, organizovanou Fakultou sociálních věd UK a Knihovnou Václava Havla s podporou Velvyslanectví USA v České republice, zahájil uvítáním Michael Žantovský, ředitel Knihovny Václava Havla.

Hlavní témata kulatého stolu se nesoustředila pouze na současnou migrační krizi, ale dotýkala se migrace jako obecného fenoménu. Diskutující předkládali příklady uprchlických vln 20. století a věnovali se jejich příčinám i důsledkům. Nebyly opomenuty ani případy nucených migrací ve snaze etnicky homogenizovat státní teritorium a zjednodušit tak budování jednotného národa a národní identity.

Právě nucené migrace ve 20. století byly hlavním tématem prezentace Harryho Tzimitrase, odborníka na mezinárodní právo a geopolitiku z *PRIO Cyprus Centre*. Tzimitras zmiňoval především řecko-tureckou výměnu obyvatel v letech 1922–1924 a zdůraznil její důsledky, které negativně ovlivňují dotčené společnosti dodnes. Závěrem Tzimitras představil současný mezinárodní projekt *Twice a Stranger (Dvakrát cizincem)*, který se věnuje dějinám nucené migrace v Evropě i ve světě (viz <http://www.twiceastranger.net/>).

Basil C. Gounaris, profesor soudobých dějin na Aristotelově univerzitě v Soluni, navázal na předchozí prezentaci teoretickou přednáškou o významu uprchlíků při budování národní identity v regionu jihovýchodní Evropy. Podle Gounarise hrají uprchlíci podstatnou roli pro balkánské státy, které uprchlíky využívají jako nástroj k dosažení etnicky homogenního státu či případně expanzi teritoria.

Národní identitu tematizoval ve své prezentaci i Pieter Lagrou, profesor historie na *Université Libre de Bruxelles*. Lagrou na začátku odmítl myšlenku opakování historie, později však nabídl paralely k současné migrační krizi v uprchlické politice evropských států během druhé světové války. Zmínil, že v průběhu války evropské státy v řešení uprchlické krize naprosto selhaly. Současně se Lagrou dotkl problému stereotypizace uprchlíků, jejichž vzhled či náboženství u mnoha Evropanů vyvolává strach či nenávisť stejně jako před sto lety. Závěrem Lagrou vzbudil vzrušenou diskuzi o konceptu identity, když vyběhl posluchače ke změně své vlastní identity.

V poslední přednášce Suzanne Brown-Flemingová z *U.S. Holocaust Memorial Museum* ve Washingtonu D.C. představila svůj výzkum týkající se uprchlíků, kterým po skončení druhé světové války nebyl povolen vstup do USA. Suzanne Brown-Flemingová na konkrétních příkladech ukázala neobjektivní důvody pro odmítnutí uprchlíků, jako například fyzický vzhled, národnost, náboženství atd. Brown-Flemingová na základě svého archivního výzkumu sledovala osobní výpovědi žadatelů o přijetí do USA, i tvrdé hodnotící posudky některých přijímacích úředníků. Analyzovala dotazníky vyplněné Židy, přicházejícími z poválečné Evropy, kteří nezískali povolení ke vstupu do USA, protože úřady je nepovažovali za uprchlíky. Jiné archivní materiály dokládaly odmítavý postoj amerických úřadů k přijímání uprchlíků „žluté rasy“, jak tomu bylo v případě odmítnutí dětí kalmyckého původu (potomci mongolských kmenů, sovětským režimem považovaní za nebezpečné). Suzanne Brown-Flemingová tak ve své přednášce zdůraznila nutnost pohlížet na migrační krize nejen pohledem čísel, ale i skrze osudy jednotlivců.

Po skončení jednotlivých přednášek následovala diskuse moderovaná Kateřinou Královou z *Institutu mezinárodních studií FSV UK*. Debata byla otevřená pro posluchače v sálu, z nichž mnozí byli účastníky již čtvrtého ročníku prestižního mezinárodního letního semináře *Nationalism, Religion and Violence in Europe* (*Nacionalismus, náboženství a násilí v Evropě*), kteří v hojném počtu využili příležitosti položit své otázky přítomným renomovaným historikům. V příštím roce v organizaci semináře Prahu opět vystřídá řecká Soluň.

37^η Ετήσια Συνάντηση του Τομέα Γλωσσολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Θεσσαλονίκη 12-14 Μαΐου 2016

Jerneja Kavčič

Στις αρχές Μαΐου του 2016, ο Τομέας Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας ΑΠΘ διοργάνωσε, υπό την αιγίδα της Επιτροπής Ερευνών ΑΠΘ και του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, την ετήσια συνάντησή του. Πρόκειται για μία από τις δύο μεγάλες επιστημονικές συναντήσεις με εστίαση στην ελληνική γλώσσα σε ολόκληρη την διαχρονία της. Σε αντίθεση με το Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, το οποίο διοργανώνεται ανά δύο χρόνια σε ένα από τα ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια,